

Perception of G1000 principles in G1000 Enschede

Group paper for Governance at the street-level

Group composition:

Kitty Boersma

Laura Harks

S1853120

S1797409

Ties Bolding

Marijn Horstman

S1743171

S1009869

Egbert Dijkstra

S1700618

Date of issue:

27th of June

Supervisor:

Franziska Eckardt

Word count:

5277

TABLE OF CONTENTS

1 Introduction	2
2 Background	4
2.1 Origin of the G1000	4
2.2 The Dutch G1000	4
2.3 The G1000 firework dialogue as mini publics	5
3 Theoretical framework	6
4 Methods	9
5 Results	10
5.1 Interview with initiator	10
5.2 Interview with participants	11
6 Discussion	13
7 Conclusion	14
8 Recommendations	15
9 Limitations	16
References	17
Appendices	19
A. Interview with G1000 initiator	19
B. Interview with G1000 Enschede participants	29

1 INTRODUCTION

“It is unmistakable that people in our current network- and information society are more assertive and independent than before. Combined with the need to reduce the deficit of the government, this leads to a situation in which the traditional welfare state slowly but surely is turning into a participation society. Everyone who can do so is asked to take responsibility for his or her own life and environment.”

– King Willem-Alexander, September 17th, 2013

In 2013, the Dutch king Willem-Alexander described in his yearly speech a shift in society that has increasingly become visible; a shift towards a ‘participation society’ (see quote above). An essential aspect of this participation society is to stimulate and increase the citizen involvement in (sub-)national, regional and local governance (Independent, 2013). Marked by the desire to bring citizens back into the process of public value creation (Independent, 2013), this entails that citizens are asked to support governments in making meaningful, administrative decisions to matters of public concern (Bickel, 2016). Following this, a host of new public governance modes have been developed during the past decades focusing on finding new ways to engage citizens in decision-making processes.. However, these new public governance models are often characterised by debate and conflict (Osborne, 2007). As a way to overcome these debates and conflicts, citizen-participation programs and projects, focusing on deliberation, have been designed in the Netherlands, one of which is the “G1000 firework dialogue” in Enschede, on which this report focuses.

Throughout this paper, we seek to examine the concept of deliberation (for explanation of this concept, see section 3). Furthermore, we seek to investigate how citizens act within a dialogue, even with exact opposite beliefs concerning the issues discussed. We will do this by focusing on the following explorative research question: *To which extent did citizens perceive the principles of the G1000 organisation as supporting or hindering during the deliberation in the G1000 firework dialogue in Enschede?* In order to answer this question, we will first examine how the initiator of the G1000 firework dialogue, called ‘Platform G1000’, aimed to stimulate and achieve such deliberation. Second, to investigate the effects of such deliberation, citizens’ perceptions of the G1000 firework dialogue ought to be investigated.

The societal relevance of a paper can generally be found in the quest towards answering questions that society asks or to solve problems it faces (Rijksuniversiteit Groningen, 2015). Regarding the shift towards a participation society, it is relevant to examine whether the principles introduced by this shift are perceived by

citizens that are participating in an citizen-participation process, such as the G1000. Generally, scientific relevance entails that research should fill a gap in existing knowledge (Vinz, 2016). In terms of the principles of the G1000 organisation, limited empirical research have been provided on the perceived effects of these principles. Therefore, this paper can be considered scientifically relevant.

2 BACKGROUND

2.1 Origin of the G1000

The Dutch G1000 organisation, 'PlatformG1000', derives from its Belgian predecessor, the Belgian G1000, thereby following similar ideals and methodology. In their manifesto, the Belgian G1000 organisation argued that the financial crisis of 2008 was not only an economic crisis, but also a crisis of the democracy (G1000.org, Manifesto, analysis). In their view, representative democracy has reached its limits after two centuries. Nowadays, elections are an obstacle for the day-to-day-management, rather than an establishment of this management. As a result of this, they argue that this led to a situation in which, on the one hand, politicians make promises that are hard to realize in times of elections, and on the other hand, citizens have become more critical and faster informed due to developments in information and communication technologies (e.g. the internet). From the G1000 Belgium's point of view, a situation has emerged wherein citizens can comment on (national) politics at every moment, but only once every four years are allowed to participate in national elections. The Belgian G1000 organisation, therefore, concluded that democracy has become a 'dictatorship of the elections' (G1000.org, 2018, Manifesto, analysis).

The Belgian G1000 organisation reckons that democracy still is a living organism, but it is merely asking for a new democratic form following the internet-era. Innovation is stimulated everywhere, therefore it should be encouraged in democracy as well, for example concerning the arrangement of society. Several Western European countries have been experimenting with deliberative democracy. This entails, they argue, that citizens are invited to participate in conferring about the future actively, by giving citizens a chance to enter into dialogue, gives them an opportunity to find reasonable compromises. In their view, a deliberative democracy, therefore, does not seek to put parliament and political parties aside; it serves as a supplement. Dialogues go beyond referenda, they argue, since they not only include voting but also talking and listening. In this way, the citizen's individual interest would match with their general interests (G1000.org, 2018).

The idea that derived from this analysis entails a raffled representation of the citizens, talking to one another with the help of a chairperson. These citizens vote about what they consider most important and will enter into dialogue about these issues. Based on these ideas, certain principles were developed by the Belgian G1000 organisation, which are: independence, openness, dignity, optimism, complementarity, participation, transparency, diversity, opportunity and dynamic (G1000.org, 2018).

2.2 The Dutch G1000

The Dutch G1000 organisation builds on its Belgian predecessor's ideology and its principles when developing its own G1000 methodology. In their view, a G1000 event should provide citizens, together with civil servants and employers with the opportunity to enter into a dialogue to make decisions concerning

controversial issues in their community (G1000.nu, 2018). The G1000 organisation seeks to achieve a society in which citizens decide together what is considered as important, by entering into a dialogue, to come up with proposals and to make decisions together, rather than voting once every four years, in order to take responsibility together for the municipality, city or neighbourhood (G1000.nu, 2018). Generally, for the G1000 organisation, these dialogues either concern issues in the municipality or community in general or a specific issue (G1000.nu, 2018). Concerning the G1000 firework dialogue in Enschede, discussed in this report, it entails a specific issue, being the one of the usage of fireworks during New Year's Eve.

Concerning the formal structure of the G1000 firework process, on the 10th of June 2017, G1000 Enschede organised a 'citizen café', where 350 inhabitants and professionals entered into dialogue (G1000Enschede.nl, 2018). Citizens got the chance to discuss and reflect on the issues they had on their minds concerning fireworks, and to think of possible solutions with each other. Together, they examined their ideas and proposed 35 different solutions at the end of that day (G1000Enschede.nl, 2018). At the second event, the 'citizen forum', one hundred citizens have categorized the proposed solutions into eight main themes and formed working groups around these themes (G1000Enschede.nl, 2018). Within each of these themes, a proposition has been made on how to implement the possible solutions and create a new way of celebrating New Year's Eve. These were presented on an online platform on the 10th of October. All citizens of Enschede could give their opinion, which was taken into account in the final proposals. On the 11th of November, the 'final meeting' has taken place. Here, the final proposals were discussed, and a decision was made on how to go about with using fireworks during New Year's Eve in Enschede.

2.3 The G1000 firework dialogue as mini publics

The whole idea behind G1000 is for the participants to deliberate and work together for a solution. The ground principle behind this is called *Mini Publics*. The concept of mini publics was introduced in 1989 by Robert Dahl. Dahl (1989) thought of a manner to involve citizens in dealing with public problems, something that did not happen before. A mini public consist of randomly selected citizens, so that everyone affected by the topic has an equal chance of being selected. In this case you also have more equal demographic concerning age, gender, education, etc. This group of citizens then comes to the table to discuss the problem that they're facing, be it constitutional and/or electoral reform, be it some sort of social issue, like what happened with the G1000 in Enschede. If all the parties have spoken about what they think needs to be done the selected citizens form some sort of decision or recommendation, which they relay back to the institutes that can actually execute this. In order to keep track if this recommendation or decision is actually being executed there is follow up group created, to monitor and relay back what happens in respect to what needs to be done.

3 THEORETICAL FRAMEWORK

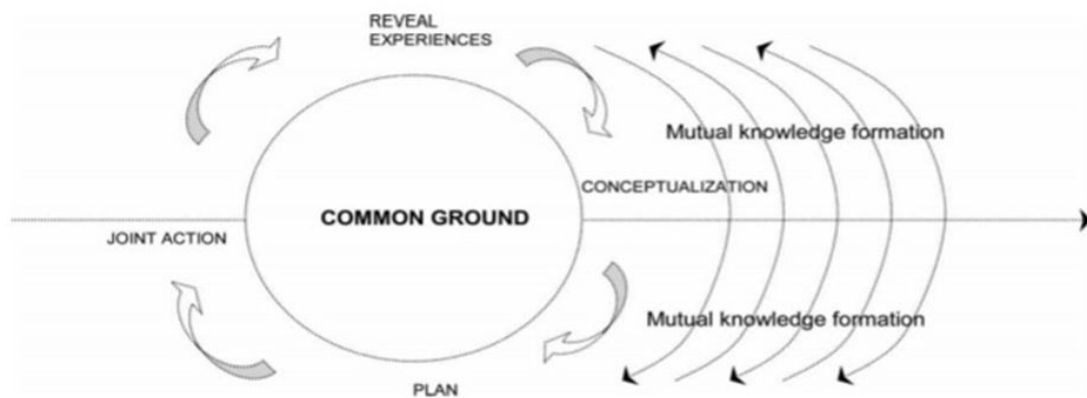
This report will focus on three academic literatures: first, literature about co-creation, second, deliberation literature, and third, literature on common ground formation. Finally, a model about mini publics is used to elaborate the theory.

In recent co-creation literature, much has been written about the possible effects of co-creation (see Alford, 2009; Verschuere. Brandsen & Pestoff, 2012; Linders, 2012; Ind & Coates, 2013, Sicilia, et al., 2015). *“Co-creation has become a widely used term to describe a shift in thinking from the organization as a definer of value to a more participative process where people and organizations together generate and develop meaning.”*, according to Ind and Coates (2013, p. 88). In other words, all participants can influence the process and the outcome of the process they participate in. This idea relies on both the formation of a common ground, as the foundation of a problem experienced by many, and the existence of dialogue between the different participants, meaning the discussing of the problem and the search for one or more possible solutions. According to Sicilia, et al. (2015), there are four reasons that lead to the development of co-production: [1] *“the attempt to improve public service quality by bringing in the expertise of users and their networks”*, [2] *“the need to provide public services that are better targeted and more responsive to users”*, [3] *“the possibility of using co-production as a way of cutting costs”*, and [4] *“the opportunity to create synergies between government and civil society with a positive impact on social capital”*. We use Linders’ (2012) model to define the kind of co-production the specific form of co-creation used in the G1000 Enschede is and to determine if co-creation, in combination with the principles of the G1000, has had a supporting or hindering effect on the process of the G1000 Enschede.

Next to that, in literature on public deliberation, much has been written about the possible effects of public deliberation (see Denters & Klok, 2009; Barber, 1984) . Lyons (2013) describes public deliberation as a process that “[...] brings diverse members of the public together to talk and confront the inherent tough choices that the legislators have to face.” (Lyons, 2013). Public deliberation is seen as essential to democracy (Page, 1996), and has taken a big rise in recent years (Delli Carpini, et al., 2004). The G1000 organization fits the description of public deliberation of Lyons very well. The G1000 organization can therefore be seen as a form of public deliberation and fits well in current times. Deliberation is expected to lead to an increase in perceived legitimacy in citizens, an increase in empathy with the other, and a better ability to resolve deep conflict. It is however said that the impact of deliberation is highly context dependent. It therefore remains to be seen which, if any, of the expected effects of deliberation can actually be found in the case of the G1000 Enschede (Delli Carpini, et al., 2004).

Finally, the idea of a common ground formation will be examined. We will consider to what extent the formation of a common ground has influenced the process of G1000 Enschede, using the model by Ataov and Kristiansen (2013). Ataov and Kristiansen (2013) have developed a process model that displays a network's ability to identify a common ground as a consequence of the iterative interplay between concepts. Fundamental for this model is the assumption of there being the deliberative practice of building mutual knowledge and, thereby, joint action. This requires conversational inquiries to translate local experiences into mutual knowledge and requires that the size of the mutual knowledge base allows the groups to accomplish more complex activities. Figure 1 shows a common ground will grow in size each time mutual knowledge is formed, so each time someone reveals experiences, plans, participates in joint action and conceptualizes.

Figure 1: The process model of creating a common ground, broadening the common ground each step.

Source: Ataov & Kristiansen (2013).

The experiences that may connect two actors are non-observable but are something that by necessity unfolds from within the groups' conversations. Language constitutes the only tool for revealing and making mutually held experience recognizable, which requires linkages to the groups' discourses and needs. Therefore, discussion through conversation becomes a critical means for transforming local experience into restructured mutually held knowledge among collaborating members. This discussion contains three phases. The first phase is to shift from an Information Exchange Perspective to the Revitalization of Conversational Patterns. The second phase entails uncovering a Joint Problematic Situation and the Formulation of Shared Concepts, and the final phase is to create an actionable plan (Ataov & Kristiansen, 2013). Coming back to the case of the G1000 firework dialogue in Enschede, we use this model to show how the G1000 organization used a common ground formation technique and to mention the supporting and hindering aspects in the context of the principles of the G1000 organization, which are mentioned in the background section.

From the models shown above, we derived several propositions on which we will focus in the discussion. First of all, we expect that dialogue and the practice of building mutual knowledge and joint action

leads to the formation of a common ground, and therefore to a feeling of community and mutual understanding. Next to that, the formation of a common ground creates a window for more dialogue between people, through which they can eventually reach the third stage of common ground formation; to create an actionable plan. Furthermore, deliberation is expected to lead to an increase in perceived legitimacy in citizens, an increase in empathy for the other, and a better ability to resolve deep conflict. Therefore, we believe deliberation and dialogue will lead to a sense of community between participants and to an increase in perceived legitimacy for the participants sense of citizenship and the local governments actions. Moreover, both deliberation and common ground formation play a role in the co-creation process, which is a foundation of the G1000. We believe the process of co-creation therefore also increases the feeling of community and legitimacy of government and citizenship.

4 METHODS

The subject of focus of this report is examined through a qualitative approach. In order to measure to what extent the principles of the G1000 organization are perceived by the participants of the G1000 firework dialogue in Enschede. Therefore, it is ought to conduct interviews, preferably semi-structured, with participants of this G1000 firework dialogue. Two types of respondents were selected, a couple of participants in Enschede and one initiator. In this way, we could both examine if what the goals of the G1000 organisation are in line with the theory, as well as examining whether G1000 participants perceived the dialogue in line with the goal of the initiator. Two interviews were held with G1000 participants at the 19th of June in Enschede, and one interview as conducted with the G1000 initiator at the 21st of June in Zwolle¹. During the interview with the initiator, questions have been asked regarding the perception of an ideal G1000 event, including the principles and ideas behind this perception. Moreover, certain more in-depth questions regarding the G1000 firework dialogue in Enschede have been raised, and its difference in comparison to other G1000 events². The questions we created beforehand were both unbiased and informed, and created the possibility to get to know the initiator's thoughts and intentions on the subject. Concerning the interviews with participants, it has been ask to what extent the principles of the G1000 organisation were experienced, as well as how these respondents considered the G1000 in terms of citizen participation. Furthermore, they were asked whether the outcome of the G1000 firework dialogue was to their consent.

The data deriving from these interviews has been analysed in separate ways for the initiator and the participants. In terms of the initiator, the goals of the G1000 as told by the initiator are compared to the goals that derive from the theory concerning citizen participation, deliberation and common ground formation. The data deriving from the interviews with participants are analysed in a way including a comparison between the goal of the G1000 organisation and how they were perceived by citizens. Moreover, it is analysed whether these participants considered the principles as supporting or hindering in terms of the process. This method of analysing the data ensures that the two main aspects of the research question are being answered, being what the principles of the G1000 organisation are, including where they derive from, and how these principles were perceived by the participants.

¹ See appendices for transcriptions

² The interview with the initiator can be found in the appendices.

5 RESULTS

Within this section, the results following the interview with the initiator of the G1000 will be presented, as well as those of the interview with participants of the G1000 firework dialogue in Enschede. In the first section, it is examined which efforts were taken by the Dutch G1000 organization to achieve their deliberation goals. Secondly, it is examined to what extent participants of the G1000 firework dialogue in Enschede perceived these efforts. The participants' perception of the principles of the G1000 organisation reflect their perception on the goal of the G1000 organisation and to what extent these were hindering or supporting in the G1000 firework dialogue in Enschede.

5.1 Interview with initiator

Concerning the interview with the initiator on the 21st of June, 2018, questions were asked regarding his view on an ideal G1000 event, as well as his involvement in the G1000 firework dialogue in Enschede and the difference between the G1000 event in Enschede in regard to the other G1000 events. During this interview, it became clear that the initiator aimed for a deliberative democracy rather than a representative democracy in the Netherlands. Another goal of the G1000 organisation is a clear, uniform procedure for each event. Moreover, the initiator aims for a common ground formation among participants, since mutual understanding provides the possibility to solve concrete, local issues, he states.

The efforts made by the Dutch G1000 organisation in order to achieve these goals can be explained through the theory behind it. In terms of the wished deliberative democracy, he mentions the current problem that politicians try to bridge the gap between the administrative technical complex and the citizens. However, they often end up in a spread stand in which they end up choosing the administrative side. The usage of a dialogue in which both citizens and politicians participate, should decrease this gap.

The wish for a clear, uniform procedure for each G1000 event can be explained through the different worlds the initiator distinguishes. He claims that there are two different worlds: a system world and a living world. In the living world, citizens are defined by their relationships and identity, whereas in the system world, citizens are defined by their role and principles. The G1000 events are ought to serve as a free binding space within the system world in which the laws of the living world are applicable. In order to make this space understandable for everybody, he considers it important that there should be a clear procedure. This procedure should, in his view, work with a unity of form, since a repetition of form provides a sense of trust.

Finally, the aim for a mutual understanding among participants derives from citizens' interests. Citizens are interested in common interests and each G1000 event satisfies these principles, according to the interviewee. Participants respect each other and their autonomy. During the events, participants make free

choices and therefore remain owner of their own faith, as the interviewee stated. Through these dialogues in the G1000 events, he aims for participants to achieve a mutual understanding.

Therefore, the following proposition derives from the interview with the initiator of the G1000: A deliberative form of democracy, rather than a representative democracy, leads to greater mutual understanding, due to the unified form of dialogue, among participants of a G1000 event.

5.2 Interview with participants

Within this section, we examine how the participants perceived the efforts made by the G1000 organisation, as explained in section 5.1. First, however, we will give a brief overview of the interview itself. The interview was held on the 19th of June, 2018. The interviewees are two participants of the G1000 firework dialogue in Enschede. Both of the participants are part of the monitor group of the G1000 Enschede. The questions that were asked regarded the perception of the G1000 event, its setup, ideals and the experience of the participants³.

Concerning the effort the G1000 organisation made to work in a deliberative setting, the participants perceived the option for a dialogue as a good opportunity to join the democratic process. What they specifically enjoyed, was that all different opinions and insights regarding the issue were represented. Citizens especially liked the idea that ‘they finally could join the conversation’ and that the power lies with the citizens, rather than the local government. Moreover, they appreciated that it felt that there was no assigned job by the government, but they were rather free to enter into dialogue and voice their own ideas. In this way, we can conclude that the effort of the G1000 organisation that the G1000 events, including the one in Enschede, should provide a free space in which the participants make free choices and remain owner of their own faith, has been perceived by the participants quite well.

Secondly, in terms of the effort of a clear, uniform procedure, there was a different perception. The interviewed participants stated that in the beginning, it was not clear who was a part of the G1000 organisation and who part of the local government was. Specifically concerning the monitor group, the participants stated that they had to fill in whether they wanted to join this group, without having provided a clear picture of what the activities and responsibilities of such a group would be. Another flaw the participants distinguished in terms of the procedure was its transparency. They stated that for the municipality the process was clear, but that the participants only learned about the process step by step. Moreover, they stated that this flaw was not only distinguished by the two of them, but by the monitor group in general. Due to this lack of transparency of the procedure, the interviewees stated that certain participants dropped out, since they became mistrustful of the municipality, which already knew what was going to happen next.

³ See appendix for transcription of the interview

Finally, concerning the effort of creating mutual understanding, the interviewed participants were enthusiastic. Whilst discussing the principle of dignity, the interviewees reckoned that there had been paid quite some attention to this topic. The ideology behind this included acknowledging the right to voice a different opinion. They stated that one does not have to agree to enter into a dialogue. The participants stated that some participants had to be brought into line, to remind them that every opinion counts equally. They stated that one voices their opinion, rather than entering into discussion. From these results, we can conclude that the effort to find a mutual understanding has been successful, in the perception of the participants of the G1000 firework dialogue in Enschede. Furthermore, they noticed that participants open to compromises are needed to make an improvement to the municipality and its operation. They perceived a better understanding of the municipality as a positive quirk of the G1000 event.

6 DISCUSSION

In the ideal situation the G1000 platform wants to be a platform for a deliberative democracy. The G1000 Platform wants to create a clear and uniform procedure for common ground formation amongst citizens. According to the initiator of the G1000 platform, this clear procedure and common ground formation will decrease the gap between citizens and politicians.

This ideal situation is supported by the theories as mentioned in chapter 3. First of all, there is the theory of Ind and Coates (2013) on co-creation, which describes the idea that citizens are creating policy together with the government. There are several benefits of co-creation, among which creating more synergy between government and civil society is one. The second theory that supports the ideal situation is Lyons' theory on public deliberation (2013). He describes that one of the benefits of public deliberation is that it brings diverse members of the public together. That leads to the third theory: the theory on common ground formation of Ataov and Kristiansen (2013). They argue that deliberation leads to mutual knowledge, which leads to joint action.

The propositions we have on the basis of the theory are largely supported by the G1000 participants we have interviewed. The first proposition, that we expect that dialogue and the practice of building mutual knowledge and joint action leads to the formation of a common ground, is recognized by the interviewed participants. The third stage of common ground formation, to create an actionable plan, has even been reached. The interviewed participants indicated that, even when the opinions of the G1000 participants' were strongly divided, that managed to come up with an broadly supported plan.

The second proposition is: deliberation and dialogue will lead to a sense of community between participants and to an increase in perceived legitimacy for the participants sense of citizenship and the local governments actions. The sense of community has been reached, by adopting a broadly supported citizens' resolution. The interviewed participants also indicated that they have a better understanding of what the municipality and municipal council actually do, which indicates that the perceived legitimacy has been increased.

The last proposition is that we believe the process of co-creation therefore also increases the feeling of community and legitimacy of government and citizenship. This community-feeling came back in the interview many times. The participants spoke of 'our decision' and 'our plan' and never about 'the decision/plan of the municipality'. They were really proud of what they have reached, with quite a diverse group of citizens.

7 CONCLUSION

All in all, it can be concluded that the propositions on the basis of the theoretical framework are largely supported by the participants of the G1000 firework dialogue in Enschede. A mutual understanding and common ground among citizens is perceived, as well as a feeling of community among participants. Moreover, as discussed in chapter 6, the perceived legitimacy of citizens towards the local government increased.

All of these aspects support the process of deliberation in a way that there is an enabling atmosphere resulting in a successful G1000 event in which concrete plans were formed to battle the use of fireworks during New Year's Eve in Enschede. Through discussions and shared meetings the participants came up with a plan that was supported by all participants. There were some hurdles in the process concerning the transparency. The interviewed participants perceived that the process was clear for the municipality beforehand, whilst the participants only learned about the process step by step. However, both interviewed participants indicated that they would join a next G1000 event in Enschede, so it can be concluded that this hurdle was not of a significant size.

Hence, it can be concluded that the extent to which the citizens perceived the principles of the G1000 organization as supporting in the deliberation of the G1000 firework dialogue in Enschede is rather large. It was perceived as co-creation of policy and the participants had the feeling that they worked together with the municipality and simultaneously gained more understanding in how the local government works and operates.

8 RECOMMENDATIONS

On the basis of these findings, certain recommendations can be formulated for the G1000 organisation and for further research. In terms of further research, we recommend to conduct a research with more interviews in order to ensure more objectivity and inclusion of more data and theory.

In terms of recommendations for the G1000 organisation, the perceptions of the interviewed participants are of great importance. A first recommendation the interviewees stated, was that the start of the event should have been earlier. They claimed that for the final day in November, starting in July would be too late. With this timeframe, too much is asked of participants. In reality, the process is slower than the G1000 organisation wants it to, which is at the cost of preparation of the participants and the care in general.

Secondly, the participants would like to see more transparency from the local government. They state that the G1000 should have taken a closer look at this and that they could have foreseen this. They felt like the municipality did their best, but did not know better. The feeling of the participants was that the municipality was quite detached from the process. Therefore, we recommend that the G1000 organisation provides participants a clear description of the process beforehand rather than during the event and its aftermath. Moreover, they would like to see more transparency in terms of the procedure, mainly after the ‘burgertop’⁴. Therefore, we would recommend the G1000 organisation to not consider an event finished after the ‘burgertop’, but to remain involved in the process afterwards.

Thirdly, we would like to point out that both the interviewed participants indicated that they knew that the Enschede event was an experiment for the G1000 organisation, and they both indicated that they would join a next G1000 event in Enschede. Therefore, we would like to recommend the G1000 organisation to continue their work, with a look at the other recommendations and to let more people enjoy this form of citizen participation.

⁴ The initiator stated in his interview that after the ‘burgertop’ the event is finished for the G1000, so that they cannot do anything afterwards.

9 LIMITATIONS

Each research has its own limitations. The limitations for this report derive in terms of available time and resources, as well as in terms of the used methods. A limitation can be found in the fact that we worked with invitations for interviews, so it is not fully raffled and therefore, the respondents might not be representative for the average participant. Moreover, a second limitation of the approach of selecting interviewees could be that the initiator and participants might be too subjective since they actively participated in the event. This limitation is more severe for the participants, since those who responded to our invitation for an interview are more likely to be even more involved in the process than the average participant. On the other hand, those who participated more actively, might have a clearer idea of the big picture, which might be useful for the research.

Furthermore, a clear limitation is visible in the scope of available time and resources. After conducting the interviews, there was few time left to properly analyse the results and form a fitting conclusion subsequently of these results. In terms of available resources, due to the time-span of only ten weeks for the full research, it has not been possible to examine every single theory concerning citizen participation and whether it is applicable to the G1000 organisation. Certain important theories have come up and have been discussed, but it is not sure if another important theory or model is missed, due to a lack of time to research the theory even more thoroughly.

REFERENCES

- Alford, J. (2009). *Engaging public sector clients: from service-delivery to co-production*. Springer.
- Ataov, A., & Kristiansen, S. T. (2013). In Search for a Common Ground: An Empirical Derived Model of the Formation of Common Ground among Voluntary Exchange Relation. *European Planning Studies*, 21(12), 1895-1918.
- Barber, B. (1984). *Strong democracy: participatory politics for a new age*. Berkeley etc.: California University Press
- Bickel, E. A. (2016). *Participating in the 'participation society': Differences between natives and ethnic minorities* (Master's thesis, University of Twente).
- Carpini, M. X. D., Cook, F. L., & Jacobs, L. R. (2004). Public deliberation, discursive participation, and citizen engagement: A review of the empirical literature. *Annu. Rev. Polit. Sci.*, 7, 315-344.
- Denters, B., & Klok, P. J. (2009). Full participation, drive and quality in the rebuilding of Roombeek. *Urban Research & Practice*, 2(2), 218-221.
<http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17535060902979097>
- G1000.org (2018). *Het manifest*. Retrieved June 15, 2018, from <http://www.g1000.org/nl/manifest/introductie.php>
- G1000.org (2018) *Wat is een G1000?* G1000.nu n.d. Retrieved May 31, 2018, from <https://g1000.nu/>
- G1000enschede.nl (2018) Retrieved June 18, 2018, from <https://g1000enschede.nl/>
- Haas Lyons, S. (2013, June 6). *What is Public Deliberation?* Retrieved May 31, 2018, from <http://www.engaging.ly/what-is-public-deliberation>
- Ind, N., & Coates, N. (2013). The meanings of co-creation. *European Business Review*, 25(1), 86-95.
doi:10.1108/09555341311287754
- Independent (2013) *Dutch King Willem-Alexander declares end of the welfare state* (Accessed May 8th, 2018)
<https://www.independent.co.uk/news/world/europe/dutch-king-willem-alexander-declares-the-end-of-he-welfare-state-8822421.html>
- Linders, D. (2012). From e-government to we-government: Defining a typology for citizen coproduction in the age of social media. *Government Information Quarterly*, 29(4), 446-454.
doi:10.1016/j.giq.2012.06.003

Osborne, S. (2007). The New Public Governance?. *Taylor and Francis online*. Retrieved June 25, 2018.
<https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14719030600853022>

Page B. 1996. *Who Deliberates?* Chicago: Univ. Chicago Press

Paper states date of publishing is June 2012

Rijksuniversiteit Groningen (2015, October 2). *Evaluating societal relevance of research*. Retrieved June 15, from

<https://www.rug.nl/society-business/science-shops/taal-cultuur-en-communicatie/publicaties/evaluatie-societal-relevance-of-research?lang=en>

Sicilia, M., Guarini, E., Sancino, A., Andreani, M., & Ruffini, R. (2015). Public services management and co-production in multi-level governance settings. *International Review of Administrative Sciences*, 82(1), 8-27. doi:10.1177/0020852314566008

Verschuere, B., Brandsen, T., & Pestoff, V. (2012). Co-production: The state of the art in research and the future agenda. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 23(4), 1083-1101

Vinz, S. (2016, December 2). *Relevance of your dissertation topic*. Retrieved June 15, 2018, from <https://www.scribbr.com/dissertation-writing-roadmap/relevance-dissertation-topic/>

APPENDICES

A. Interview with G1000 initiator

Interview met Harm van Dijk, initiator van platform G1000.nu

Afgenomen op donderdag 21 juni 2018

Kitty Boersma

Hoe zou volgens u de ideale G1000 eruit zien?

Harm van Dijk

Wat weten jullie van de G1000?

Ties Bolding

Redelijk wat, maar wel voornamelijk over de G1000 Enschede. We hebben wel een algemeen beeld van de G1000.

Harm van Dijk

De ideale G1000 betekent dat je goed moet beginnen met het formuleren van de essentie van de G1000. Die essentie hebben wij geformuleerd in een notitie op onze website, die kun je downloaden. Daar staan vijf bouwstenen voor effectieve burgerparticipatie in. En voor ons is de ideale G1000 een vrije ruimte tussen de leefwereld en systeemwereld. Dus een verbindende ruimte. Eigenlijk is het nog anders. Uiteindelijk is die verbindend, maar het is een vrije ruimte in de systeemwereld, waar de wetten van de leefwereld van toepassing zijn. Dat klinkt heel eenvoudig, maar dat is het niet. Want in de systeemwereld zijn per definitie de wetten van de systeemwereld van toepassing. En de wetten van de systeemwereld worden gedomineerd door mandaten, procedures, verantwoordelijkheden, accountability, noem maar op. Dat betekent dat iedereen, zeg maar, gedefinieerd is op basis van zijn of haar rol en plek in de procedures.

In de leefwereld wordt je gedefinieerd door relaties en voor een deel natuurlijk gewoon door identiteit. Maar, nou daar heb je de filosofen van verschillende scholen. De een die zegt dat hij wordt gedefinieerd door je relaties en de ander zegt je wordt gedefinieerd door je identiteit. En de waarheid ligt ergens in het midden. Maar dit natuurlijk heel iets anders dan dat je rol gedefinieerd wordt door je rol, positie, procedures, etc.

Nou, dat is ook meteen het gek makende voor een burger, want een burger is natuurlijk iemand die in de leefwereld leeft. Het gek makende van de systeemwereld is dat je, je ontdaan voelt van je identiteit. Dat is een beetje het effect.

Bijvoorbeeld, je herinnert je vast de eerste dagen op de universiteit. Toen domineerde gewoon het systeem. Nu niet meer. Nou ja, soms wel, soms niet. Jullie hebben eigenlijk een perfect mix op de universiteit, van beide werelden, als het goed is. Maar dat is in de relatie burger-overheid niet zo. In de relatie burger-overheid domineert absoluut de overheid. Dat is zorgelijk, want wat je dan ziet is dat de

burger zeg maar zich afkeer van de overheid. Dat hij hier in protest gaat tegen de overheid. Dan zie je dus ook protestpartijen ontstaan. En dat is het wel alleraarste wat je maar kan bedenken, want is gedoemd te mislukken. Want, protestpartijen gaan natuurlijk op een gegeven moment ook bij het establishment horen. En de kiezer die daarop stemden haken dan ook weer af. Dat is dus geen oplossing, dat is een symptoom.

Wat je wel ziet is dat onder invloed daarvan de middenpartijen gewoon, de lokale partijen doen toch een functie als volkspartij, als protestpartijtje. Want het establishment erodeert in een snel tempo. Zo snel, en dan komen we bij de legitimiteit van wat we doen met de G1000, dat het hele bestuurlijke complex, zeg maar, zich steeds minder aantrekt van politieke partijen. Dus professionals in dat hele complex gaan steeds meer hun eigen gang of regelen de zaak steeds meer zo dat eigenlijk de politiek er geen invloed op heeft. En dit is ook voor de oren van de bestuurskundige, want die vindt dat extra interessant wat ik nu vertel. Voor jullie is het een beetje bijzaak, maar dit zijn allemaal context-zaken.

Wat is dan de essentie van wat de G1000 probeert te brengen? Oh nee, wat ik in die context ook aan moet stippen is de betreuwenswaardige rol van politici. Er wordt dus altijd gesproken van de kloof tussen politici en burger. Nou dat is eigenlijk een onzin-definitie. Het is een kloof tussen het bestuurlijk-technische complex van adviseurs, bestuurders, beroepslobbyisten en professionals, de ambtenaar, aan de ene kant en de burgers en andere kant. En politici die op hun best proberen, wanhopig, die kloof te overbruggen. Maar in een soort spreidstand verzeild raken, waarbij de meesten er uiteindelijk voor kiezen maar aan de kant van het systeem te gaan zitten, omdat ze dat nou een keer moeten controleren. Dan hebben ze het gevoel tenminste nog dat ze effectief zijn. Anderen proberen voortdurend die twee werelden bij elkaar te trekken, maar het lukt gewoon niet. De kloof tussen politici en burger geloof ik niet in. Ik geloof wel in de kloof tussen het bestuurlijk-technische complex.

Goed, dat gezegd hebbende. Dan is het dus dringend, als we willen voorkomen dat onze gemeenschappen uit elkaar vallen, is het hartstikke belangrijk dat we een plek vinden waar we elkaar weer ontmoeten. Is dat nou zo raar? Nee. Vroeger in de tijd van de zuilen was het heel vanzelfsprekend dat je, toen had je kerken en van hoog tot laag kwam bij dezelfde kerk. En in het verenigingsleven werden sociale banden gemaakt. Maar er werd vooral heel veel informatie uitgewisseld. Je behartigde elkaars belangen. We hebben die die zuilen, die zijn leeggelopen. Instituties die aan die zuilen verbonden waren, hebben we geprofessionaliseerd. Dat betekent dat ze deel uit zijn gaan maken van de technische complex. Dat betekent dat ze deel uit zijn gaan maken van de staat, ze zijn dus in feite niet meer onafhankelijk. De burger wordt dus eigenlijk niet meer vertegenwoordigd en niet meer gehoord.

Daar ligt de urgentie van de G1000. Er is een plek nodig waar die burger weer gehoord wordt en omdat wij toch door willen een stap verder dan de bestaande wereld, we willen naar de toekomst toe, hebben we gezegd: we hebben geen belang bij om die burger weer te gaan organiseren en te zorgen dat er weer een stem, een burgerlobby op gang komt. Dat is gewoon het oude denken maar dan weer vertaald. Eigenlijk doet de PVV en FvD, die zitten op die lijn.

Ties Bolding

Hoe bedoelt u dat?

Harm van Dijk

Wij zijn er niet op uit om een nieuwe belangengroep te creëren, dus daarom hebben we gezegd: de G1000 is een ontmoetingsruimte waar uitgewisseld wordt, waar wij de hele gemeenschap uitnodigen. Niet alleen maar de inwoners, maar ook de politiek, de overheid, de werkgevers of de professionals. En het wordt een betekenisvolle ruimte op het moment dat daar dialoog plaatsvindt en dat op basis van dialoog keuzes gemaakt worden voor de toekomst aan de gemeenschap.

Dat is de essentie en dan snap je ook wat ik het allerbelangrijkste vind aan de G1000. Dan kom ik toch op het antwoord van jullie vraag, en dat is dat die ruimte vrij is, dus dat er iets is wat de grenzen van die ruimte bewaakt, dus er moet een heldere procedure zijn. Die ruimte moet door iedereen begrepen worden, dus dat betekent dat de vorm, de eenheid van vorm, heel belangrijk is. Ik had daar net een gesprek over met de provincie, die gelooft heilig in veelvormigheid, dat doet de overheid is algemeenheid. Die heeft de mond vol van maatwerk. Wij komen er juist in tegen het geweer dan zeggen we van: ja maar vanuit het oogpunt van de burger, die wil gewoon een heldere procedure die overal, of die nou in lutjebroek zit of in Limburg of in Zeeland. Die wil als die deelneemt aan de G1000 precies dezelfde vorm zien, want die herhaling van vorm, dat levert een gevoel van betrouwbare overheid op. Dus, ons verhaal gaat ook heel erg over ritualisering en bewaking van die vorm. Het tweede is dat als je die ruimte betreedt, dat er geen onderscheid gemaakt wordt. Dus dat posities en verantwoordelijkheden en al die dingen die gekoppeld zijn en systeemwereld, dat die ook in de systeemwereld blijven en dat ook bestuurders zichzelf toestaan om gewoon als burger deel te nemen. Op gelijkwaardig niveau aan het gesprek in die vrije ruimte deelnemen.

Ties Bolding

Is dat mogelijk?

Harm van Dijk

Ja natuurlijk is dat mogelijk, de burgemeester en politicus zijn ook maar gewoon mensen. Het is alleen maar niet mogelijk als de ander dat niet in je wil zien. Wat er juist de kracht van de G1000 is, de vorm die wij hanteren, is dat mensen die daar in dat gesprek deel gaan nemen, dat die binnen no-time dat doen, of ze nog willen of niet, het gebeurt gewoon. Het worden gewoon mensen. Dat is de kracht van onze werkvorm. Dus gelijkwaardigheid, dialoog, zoeken naar gemeenschappelijkheid en niet de discussie of het debat met elkaar aangaan. Laat dat maar aan de wetenschappers over, die mogen dat doen. Wij als burgers zijn gewoon geïnteresseerd in wat vinden we samen met elkaar. Waar zijn we elkaar over eens? Die plek weer creëren in de lokale gemeenschappen dat is wat de essentie van de G1000 is. Elke g1000 voldoet minimaal aan die voorwaarden: vrije ruimte.

Dat betekent ook dat er niemand is die de agenda bepaalt, want dat betekent ongelijkwaardigheid. Dus gelijkwaardigheid is: er is geen agenda, we gaan samen de agenda bepalen. Dat moet je niet verwarren met: er geen onderwerp. Er is altijd een onderwerp. Er moet een reden zijn om naar die G1000 te komen, als er geen onderwerp is komt er niemand. Dus er is onderwerp, maar de manier waarop het onderwerp behandeld wordt dat is dan de deelnemers en dat noem ik de agenda.

Dat het laatste punt is: deelnemers respecteren elkaar, elkaars autonomie. En dat betekent dus dat deelnemers zichzelf leiden en dat hij niet geleid worden. Dus tijdens die bijeenkomst, in de vrije ruimte, er is natuurlijk een programma, want mensen komen binnen en die willen graag hun tijd efficiënt benutten. Je wil geen Poolse landdag, dus we hebben gewoon een mooie structuur bedacht. Maar mensen maken daar voluit hun eigen keuzes in. Ze blijven zelf eigenaar van hun eigen lot.

Kitty Boersma

In ons interview met twee deelnemers van de G1000 Enschede, hebben een aantal speerpunten van de G1000 besproken (van de Belgische site).

Harm van Dijk

Dat is verwarrend, want wij zijn totaal niet Belgisch.

Kitty Boersma

Wij vroegen ons wel af, of u ze herkent, wat u er van vindt. Het zijn de speerpunten: onafhankelijkheid, openheid, waardigheid, optimisme, om er een paar op te noemen, het zijn er nog een aantal meer. In hoeverre komt het naar voren in de G1000, want vindt u hiervan?

Harm van Dijk

Daar heb ik niet zo'n mening over. In denk dat in dit geval, als je waarden benoemt, dat het veel interessanter is wat die deelnemers er van vinden. Ik ben dus heel nieuwsgierig wat hun antwoord was.

Kitty Boersma

Ze waren over het algemeen positief. Ze waren bijvoorbeeld heel erg blij met onafhankelijkheid, dat de G1000 een op zichzelf staand iets is wat geen positie inneemt, los staat van de gemeente of welke politieke instantie dan ook, maar dat ze wel mee mochten praten. Daar waren ze heel erg positief over.

Ties Bolding

Het idee alleen al dat ze deel konden nemen aan, aan de maatschappij als het ware, Dat werd onwijs gewaardeerd.

Kitty Boersma

De volgende vraag is: in hoeverre bent u betrokken geweest bij het proces van de G1000 Enschede?

Harm van Dijk

Ik ben de initiatiefnemer van de G1000 in Nederland, dat is jullie waarschijnlijk bekend. Ik heb zelf zeg maar de basis gelegd, daarom reageer ik op België, het concept van G1000, namelijk met heel veel mensen in een zaal zitten en samen de toekomst bepalen, hebben we overgenomen. Maar het programma, de werkwijze, is gebaseerd op werkwijze die ik zelf in de loop van de eigen beroepspraktijk heb ontwikkeld. Die werkt totaal af van België. Waar België zeg maar een soort academische benadering toepast, de duiding komt voor mij, hanteren wij een benadering die gebaseerd is op de principes van de leefwereld. Veel meer een co creatie aanpak. Vanaf dat moment ben ik ook de ontwikkelaar van de

G1000 methodiek en begeleidt ik nu op dit moment gemeentes bij het implementeren van de G1000 methodiek.

Dus ik treed namens G1000.nu op als de penvoerder van de partnerschap. Dus we sluiten voorafgaand aan de G1000 een partnerovereenkomst met de gemeente. Met de afspraak dat zij onze principes accepteren en respecteren. Daarmee stellen we onze onafhankelijkheid zeker. Vanaf dat moment zijn wij bereid om samen met hen een G1000 te organiseren, want wij willen richting de burger ook kunnen laten zien dat we onafhankelijk blijven. De gemeente doet dan de feitelijke productie van de G1000. Maar wij coachen de gemeente daarbij. En op de bijeenkomsten zelf, leid ik de bijeenkomsten. Dus: bedenken van programma, begeleiden van de gemeente en moderator van alle activiteiten. Dat is mijn rol.

Hoe heb ik het beleefd? Ik vond het fantastisch maar ik vind elke G1000 fantastisch. Wij noemen dat het geluid van de G1000, als zo'n zaal met elkaar begin te spreken. Dan ontstaat er een energie, en dan ook alle deelnemers voelen dat. En griffier in Venlo noemt dat: er gebeurt iets magisch. Dat is werkelijk zo, je voelt dat ook, er gebeurt iets. Ik weet niet hoe je het moet noemen. Je moet het zelf ervaren. Mensen overstijgen, een van de belangrijke kenmerken van onze aanpak is dat mensen hun individuele belangen overstijgen. Wij noemen dit fenomeen: we maken het burger bewustzijn wakker. Mensen komen binnen in de zaal als inwoner. Maar het bewustzijn dat ze bij zich hebben is dat van de woonconsument: ik woon hier en ik vind dingen. Over mijn stoep, mijn straat, de verlichting. Eigenlijk gaat dat over je woonproduct. Dat heeft niets te maken met het feit dat je ook lid bent een grote gemeenschap.

Doordat mensen in een hele korte tijd met heel veel andere medeburgers in gesprek raken en naar aanleiding van een aantal vragen gewoon van allerlei ervaringen van anderen horen, worden ze zich in een keer bewust van hen. Ik ben niet in mijn eentje, mensen gaan daardoor hun eigen standpunt relativieren, omdat er geen niet gediscussieerd hoeft te worden. Wat er dan gebeurd is dat mensen in een keer het vraagstuk gaan bekijken vanuit het perspectief van de gemeenschap. En dat noem ik het burgerbewustzijn. Het worden van inwoners worden burgers, van woonconsumenten worden het burgers. Een burger is in mijn ogen iemand die bereid is om het eigen belang te relativieren ten opzichte van het algemeen belang.

Ties Bolding

Had u dit ook van tevoren bedacht toen u hiermee begon?

Harm van Dijk

Ik heb die co creatie-werkwijze sinds 2005 ontwikkeld. In 2013 ben ik met de G1000 begonnen. Ik had natuurlijk wel uit voorbeelden uit de praktijk van mensen die dat deden. Dus ik zag dat effect en het leek mij geweldig om dat ook dan toe te passen op lokale gemeenschap. En dat is gelukt.

Kitty Boersma

In hoeverre was de de aanpak van de G1000 Enschede anders dan die van andere G1000 burgertoppen? En wat zijn de positieve en negatieve aspecten?

Harm van Dijk

Het allerbelangrijkste verschil is dat wij voor het eerst samenwerken met de gemeente. Dus tot aan, we hebben nu 22 burgertoppen georganiseerd, tot aan Enschede deden wij alleen een G1000 op initiatief van medeburgers. Dat was ook om onszelf niet te corrumperen, het was een soort principe. Maar, dat was geen houdbaar standpunt, omdat om te beginnen bleek dat het voor burgers toch veel te grote klus was. Burgers werden er moe van en het leverde te weinig resultaat op. Want wat er gebeurde er, die overheden waren wel betrokken bij de G1000 van burgers, maar die gingen dan aan het einde van de dag zo staan kijken van: leuk wat die burgers allemaal gedaan hebben, nu eens kijken wat ze er van terecht brengen.

Burgers zijn echt niet in staat om zonder hulp van de overheid een hele gemeenschap van koers te laten veranderen. Dat is een te grote klus, dat werkt niet. Wij zochten naar een manier om de overheid op een andere manier te betrekken. Toen kwam die vraag uit Enschede. We hadden voor die tijd ook al veel vragen van gemeenten gehad, steeds afgewimpeld. En toen zeiden we, laten we eens kijken wat er gebeurt als we met de gemeente dat samen doen. Dus voor ons was dat een experiment en ik moet zeggen dat dat er meer dan geslaagd experiment is. Want, wat er gebeurde was doordat de gemeente zelf de G1000 organiseerde en het ook paste in het beleidsvoornemen, dat is een belangrijke opmerking voor een bestuurskundige, het feit dat het dus aansloot. Er was dus al een pad geëffend binnen de systeemwereld, waar de G1000 op moest aansluiten. Daardoor konden de resultaten ook landen in een soort besluitvormingsstructuur.

Dat maakt, samen met de betrokkenheid van ambtenaren, de de resultaten van de G1000 voor het eerst integraal omarmt zijn door de gemeenteraad. Daar hebben we al die jaren voor geknokt, nooit gelukt, en in een keer hadden we het voor elkaar. We hebben dit nu herhaald in Steenwijkerland, daar was het vraagstuk energieneutraliteit, hetzelfde laken en pak. Dus een burgerbesluit, het resultaat van de G1000 heet nu een burgerbesluit, dat is in zijn volle omvang nu door door de gemeenteraad van Steenwijkerland omarmt.

De tweede grote verandering is dat we hebben natraject nu gestructureerd hebben. Dat hadden we nooit. We hebben dat nu echt gestructureerd met een burgertop aan het begin, een burgerraad en het burgerbesluit aan het eind en een aantal werkateliers er tussen, waarin stap voor stap met die deelnemers toegewerkt wordt naar een document.

Dat betekent dus dat we het accent hebben verschoven van activeren van burgers naar zorgen dat er inhoudelijke output komt. Een talige output, de wereld van bestuur bestaat alleen maar dankzij taal. In het begin hadden wij allerlei projecten, maar die hadden we onvoldoende talig gemaakt. Dat betekende dat de raad gewoon zo zat te kijken: wat moeten we hiermee?

Met talig bedoel ik in de vorm van een beleidsstuk, de formats zijn min of meer voorgeschreven. Ja dat klinkt zwaar, maar het systeem verlangt een bepaalde manier van uitdrukken en presenteren van ideeën en projecten. Als dat binnen het format pas, dan dan wordt het serieus genomen. Past dat niet, dan niet.

We hebben dus een enorme switch gemaakt. We hebben de G1000 eerst ontwikkeld binnen de leefwereld van de burgers en vervolgens in een switch gemaakt over die kloof heen en in een klap de brug ook, een

uiteinde van die G1000 in die systeemwereld gelegd. Geweldig resultaat, burgers zijn enthousiast en de overheid enthousiast.

Kitty Boersma

Onze vorige twee geïnterviewden zijn beiden in een monitorgroep terecht gekomen, en uiteindelijk was er nog onduidelijkheid of de monitorgroep dingen ging uitvoeren of dat de gemeente dingen ging uitvoeren.

Ties Bolding

Zij hadden meer de interpretatie dat de monitorgroep er was om te monitoren, maar zij kregen had idee dat de gemeente er meer in stond als: "we willen dat jullie ook in het uitvoeren actief betrokken zijn".

Harm van Dijk

Dat is voor ons onbekend terrein, wij laten het los na het burgerbesluit, dan is de G1000 klaar. Daarna is het een kwestie van, wat partijen lokaal met elkaar overeenkomen en hoe ze het verder inrichten. Daar bemoeien wij ons verder niet mee. Maar ik begrijp meteen wat daar gebeurt. Daar zullen ze dus in een goede dialoog met elkaar moeten uitkomen. Maar het is voor het eerst, het is nieuw. Geen wonder dat daar dus onduidelijkheid over is.

Kitty Boersma

Ziet u voor en nadelen van co-productie uit de theorie, terug in de praktijk van de G1000?

Harm van Dijk

De G1000 is geen coproductie. De G1000 is co-creatie. Co-productie komt na co-creatie. Wel grappig dat jullie het woord gebruiken, want ik hoor niet vaker mensen het woord gebruiken. Co-productie is de uitvoering. Co-creatie is gemeenschappelijk idee-vorming. De G1000 is dus, zeg maar, een ideaal voorbeeld van co-creatie. Ik kan de uitgangspunten van coproductie bedenken, maar ik ken ze niet. Als je onze principes pakt, zul je ongetwijfeld wel zien dat er veel raakvlakken zijn.

Kitty Boersma

Denkt u dat de G1000 in de toekomst hetzelfde blijft of heeft u ideeën om de G1000 in de toekomst te veranderen

Harm van Dijk

Ik vind de G1000 zoals we die nu hebben vrij zwaar aangezet. Dat is nodig om overtuigend te zijn, om geloofwaardigheid te winnen en ook om bestand te zijn tegen heel veel krachten van mensen die toch weer die dingen weer gewoon doen. Dus je moet het vrij zwaar aanzetten in deze fase om een verandering te bewerkstelligen. Als die verandering landt, dan denk ik dat er een hele lichte vorm van de G1000 kan zijn. Dat je gewoon op een zaterdag een oploop organiseert voor een aantal burgers en dat je met elkaar praat over wat vinden we. En dat er aan het eind van de dag een uitspraak is en de gemeente dan zegt: fijn, dankjewel, we gaan ermee aan de slag. Dat is dus geen eindeloos traject nodig is. En dat wie er betrokken wil zijn, dat die betrokken is. Maar dat we dus als burgers gewoon een keer in het half jaar geloot kunnen worden. Dan zit er elke keer een andere groep burgers en die doen dan over de problemen die dan op tafel liggen een uitspraak doen na een goed gesprek. Dat is de essentie van de G1000: eerst een

goede dialoog en op basis van die dialoog, als het burgerbewustzijn wakker is, dan pas keuzes maken. En niet als bij het referendum zomaar een hokje invullen zonder dat je ergens over hebt nagedacht. Dan krijg je een heel ander resultaat.

De G1000 werkt dus ook op basis van fysiek ontmoeten. Contact maken, verbinding maken. Daarna, als die common ground eenmaal gecreëerd is, kan er heel veel digitaal, want dan begrijp je elkaar. Maar, common ground, het wakker worden het het burgerbewustzijn, ontstaat alleen maar in een fysieke ontmoeting. Dat is dus niet een intellectueel te begrijpen iets, dat is iets van van relatievorming tussen mensen.

Common ground wordt ook regelmatig misbruikt, als van we worden het met elkaar eens. Dan gaat het op een argumenten niveau, mensen die op die manier met common ground omgaan hebben het echt niet begrepen.

Kitty Boersma

Dus simpel gezegd: als ik er een gezicht bij heb, voelt het al stuk persoonlijker dan wanneer ik gewoon ergens een zinnetje zie staan.

Harm van Dijk

Als ik jou zie gebeurt er met mij veel meer dan alleen maar een gezicht, ik neem jou waar. Er zijn allerlei discussies over wat je dan waarneemt van de ander, maar ik neem gewoon heel van van jou waar. Dat zit niet alleen in een gezicht, dat zit gewoon in directe interactie, op zijn minst. Dan heb ik het verder nog even niet over de energetisch niveaus, maar daar kun je ook nog allerlei dingen bij bedenken.

Kitty Boersma

De opkomst in Enschede was redelijk groot, rond 360 mensen, de groep was alleen niet erg diverse aldus de geïnterviewde deelnemers. Wel uit verschillende inkomstlagen, maar niet qua etniciteit.

Harm van Dijk

Je kan bij Fransizka de data opvragen, we hebben dat namelijk onderzocht. Ze zei laatst dat er een enorm mooie afspiegeling van de demografische Enschede in de zaal zat. Dus kijk maar even, want zij kan dat bevestigen of ontkennen. In zijn algemeenheid weet ik dat elke vraag zijn eigen deelnemers trekt. Wij nodigen representatief uit, maar mensen beslissen vervolgens zelf of zij het onderwerp urgent genoeg vinden om een zaterdag over te komen spreken. Dat is natuurlijk ook selectief. Wij vinden representativiteit ook niet zo belangrijk als in het representatieve stelsel. Daarin is strijd de strijd met elkaar aangaan, elkaars belangen. Onderlinge strijd is dan ook het onderliggende paradigma. Bij ons is het paradigma juist gezamenlijkheid.

Bij gezamenlijkheid hoort, ook al zit je niet in de zaal, daar hoort dus geen strijd bij, daar hoort inclusiviteit bij. Ook al zit je dus niet in de zal, dan nog zal de groep jouw belang meenemen op moment dat iemand in de zaal signaleert van, ho wacht, als we dat doen dan wordt die en die daardoor geschaadt. Dat is een veel holistischer benadering dan de benadering die we nu kennen. Als er een reden is waarom het bestaande systeem naar zijn eind toe loopt, dan is dit het. Het participatieve systeem sluit uit en sluit

buiten en gaat uit van het conflictmodel. En dit is een oud model wat niet de realiteit waarin wij leven weerspiegelt.

Kitty Boers

Als ik het goed interpreteer, dan zegt u dus niet dat er per se meer groepen mensen hoeven te komen, ook niet per se een grotere groep, dat het best wel qua representatie prima gaat.

Harm van Dijk

Wij verwachten zelf, wij nodigen heel veel mensen uit, in Enschede 10.000, er komen er 365 dat vind ik natuurlijk veel te weinig, dat moet veranderen. Ik wijt dat vooral aan onbekendheid, op het moment dat die G1000 onder burgers veel bekende wordt, en dat ook duidelijk wordt dat hij ook krachtiger gewaardeerd wordt en het ook duidelijk wordt wat het resultaat ervan, dat het ook concreet resultaat oplevert. Als bekender wordt, dan verwacht ik dat opkomst ook sterk verbeterd. In de toekomst kan ik mij voorstellen dat als het echt serieus omarmt wordt, dan zou ik niet weten waarom deelname aan G1000 niet verplicht zou worden. Net als dat je bij de jury-opkomt, dat is ook onderdeel van je burgerplicht, dat je een keer in de zoveel jaar aan een G1000 meedoet.

Maar ik vind het dus niet heel belangrijk. Diversiteit dat vind ik belangrijk, heel veel verschillende gezichtspunten aan tafel. Want dat dat geeft namelijk inhoudelijk een goed gesprek.

Ties Bolding

Diversiteit op gebied van standpunten?

Harm van Dijk

Herkomst, inzichten, ervaringen.

Ties Bolding

De transparantie van het proces is redelijk veel ter sprake gekomen in het interview met de deelnemers. Hoe denk u hierover? Vindt de G1000 een belangrijk onderwerp richting de deelnemers?

Harm van Dijk

Wij vinden transparantie een van de bouwstenen voor de G1000. Dus waar wij naar streven is dat alle keuzes en beslissingen dat die volledig verifieerbaar zijn. Dat lukt, in Enschede is dat voor een deel gelukt en voor een deel niet, omdat een deel, met name het natraject, voor ons nieuw was. Wij wisten dat niet hoe we dat moesten doen. We wisten niet wat we van de deelnemers konden vragen. Dat betekende dat we de deelnemers daar moeilijk op hebben kunnen voorbereiden en dan wordt vaak ervaren, als je als burger onvoorbereid ergens ik belandt, wordt dat vaak ervaren als een gebrek aan transparantie. Daar lag een manco aan onze kant. Dan zie je dat wel een hele steile leercurve hebben. In Steenwijkerland is dat al weer heel anders gegaan, vooraf heel helder gecommuniceerd: dit is wat we gaan doen, dat is wat we jullie verwachten. zo ziet dat eruit. Op basis van Enschede konden we dat heel krachtig inschatten en nu bij de volgende in Heerenveen, op basis van de ervaringen met Enschede, wordt dat weer beter.

In die zin zitten we in een ontwikkelfase met de G1000. We vinden wel dat met de ervaringen uit Steenwijkerland en Enschede het prototype zo'n beetje gereed is. En dat wil niet zeggen dat we er niet aan blijven sleutelen, maar we hebben wel een werkend model.

Ties Bolding

Dat is ook heel erg wat er naar voren kwam, een van de deelnemers noemde het concept 'het trucje'. Dat ze dat heel erg waardeerden. Dat daardoor er goed en open gesproken wordt. Ze had zich dat haast niet kunnen voorstellen dat dat zo goed zou gaan.

Kitty Boersma

Misschien wat minder relevant, maar ziet de de G1000 ook landelijk gaan?

Harm van Dijk

Absoluut, natuurlijk. Niet alleen landelijk, maar ook in organisaties. [...]

einde interview

B. Interview with G1000 Enschede participants

Interview met 2 deelnemers van de G1000 vuurwerk dialoog in Enschede

Afgenomen op dinsdag 19 juni 2018

Kitty Boersma

Hoe heeft u de G1000 ervaren in de zin van burgerparticipatie?

Geinterviewde 1

Ik haal even vorig jaar juni erbij. Waarbij ik me echt een roepende in de woestijn voelde. Ik dacht 'waar ben ik in hemelsnaam mee bezig'? Ik voelde me daar niet helemaal happy bij.

Geinterviewde 2

Je moet even uitleggen wat dat voor een situatie was.

Geinterviewde 1

Ja oke, een hele grote hal met 360 tot 400 burgers uit alle hoeken en gaten. Aan de hand van stellingen en opgaven kon men steekwoorden plaatsen. Was het zoveel mogelijk of 10?

Geinterviewde 2

Volgens mij zoveel mogelijk en dan werd er zo'n woordwolk van gemaakt, waarbij de woorden die veel voorkwamen groot werden weergegeven.

Geinterviewde 1

Dat werden tevens de ijkpunten. Tot mijn stomme verbazing gingen ze daarmee aan het werk en werden dezelfde middag ook al een soort werkgroepen gevormd. [...] Vervolgens kwam ik de werkgroep voorlichting terecht en daar had ik achteraf geen spijt van. Ik moet er toch niet aan denken dat ik in de werkgroep 'handhaving' terecht was gekomen.

Geinterviewde 2

Die werkgroepen (op thema) werden direct al bij elkaar gezet, je kon een thema kiezen en je kwam bij gelijkgestemden. Daarmee moest je bedenken "wat gaan we doen", "wat zouden wij willen doen".

Ties Bolding

Jullie werden uitgenodigd? Vanuit de G1000?

Geinterviewde 2

Als ik het goed begrijp, als dat waar is, was er een soort greep in de digitale kaartenbak gedaan, helemaal random, en waren er 10.000 Enschedese burgers uitgenodigd. En daarvan kwamen er dus, in die hal, iets van 360. Dat lijkt weinig, maar dat schijnt voor dergelijke dingen best een goede opkomst te zijn. Het was ook nog eens een keer een hele zaterdag, en het was ook nog eens mooi weer.

Ties Bolding

Van tevoren was wel aangegeven dat het onderwerp vuurwerk zou worden?

Geinterviewde 2

Ja, zeker. Je kreeg een kaart thuis en daar stond op: uitnodiging om mee te praten over het vuurwerkbeleid in Enschede. Dan kon je dus denken van "laat maar zitten" of.. Er zaten dus mensen die juist heel erg voor vuurwerk waren en bang waren dat hun belangen onder zouden sneeuwen. Er zaten ook ook mensen die heel erg tegen vuurwerk waren en graag iets tegen misbruik wilden doen. En er zaten ook een aantal mensen, waaronder ik, die niet zoveel met het onderwerp hadden, maar vooral vanwege het democratische proces er zaten.

Geinterviewde 1

Ik ook, maar ik had ook wel wat met vuurwerk. Ik had daar last van, ik wou daar wat mee doen.

[..] rond 9.00 [..]

Geinterviewde 2

Als je 10.000 mensen uitnodigt, zijn er natuurlijk altijd wel een aantal die zich druk maken om het onderwerp. Die voelen zich dan aangewezen om ook te gaan. En ik had zoiets van 'het interesseert me niet zoveel, maar als je dan een keer mee mag praten, moet je ook gaan'. Die reactie was er veel.

Geinterviewde 1

Ik had nog nooit een cent aan vuurwerk uitgegeven, maar ik had er wel last van.

Ties Bolding

Dan had u toch een belang?

Geinterviewde 1

Jazeker, maar weer een totaal ander belang dan sommigen.

Geinterviewde 2

Dat klopt, er zaten ook mensen met verschillende belangen. Er zaten ook mensen vanuit hun beroep: oogartsen, vuurwerkhandelaren, brandweermensen, politie, van alles. Ook mensen uit de politiek - niet heel veel. Je moet natuurlijk ook wel zorgen dat zoiets niet teveel door de politiek gaat worden, euh, bestempeld, gegijzeld.

Kitty Boersma

Wat vinden jullie van het democratische proces, nu jullie het een beetje hebben meegemaakt?

Geinterviewde 1

Het was maar een keer dat we het hebben meegemaakt, he. Weet je, we hebben ook geluk gehad dat ons voorstel - dat kon ook haast niet anders - het gehaald heeft. We hebben ook ontzettend hard gewerkt, we stonden er allemaal achter. Onze inzet was: geen opgelegde zaken van bovenaf, op een geleidelijke manier... [..]

Ties Bolding

Wat was jullie voorstel precies?

Geinterviewde 2

We hebben gezegd: we willen graag een campagne. Die heet 'Enschede viert Oud en Nieuw'. Waar je allerlei dingen onder kunt hangen, bijvoorbeeld 'met beide handen' of 'met beide ogen'. Je hebt het over veiligheid. Je kan er ook onder hangen 'met begrip voor een ander' of 'met begrip voor dieren', enz. Je kan er allerlei verschillende kanten mee uit. Plus je kan er ook nog eens een keer alle andere plannen die worden aangenomen onder scharen. Je hebt een soort paraplu, daarom hadden we ook zoiets 'het moet wel worden aangenomen, het is gewoon goed'.

Ties Bolding

Is dan het idee om bijvoorbeeld scholen langs te gaan?

Geinterviewde 2

Nee, dat zat er niet bij. Er zaten zoveel mensen in die werkgroep voorlichting die ook scholen belangrijk vonden, die is dus op een gegeven moment gesplitst. Maar de onderwerpen passen natuurlijk perfect bij elkaar.

[..]

De voorlichtingscampagne is gericht op het brede publiek, op iedereen, de campagne voor/op scholen is daar dan een onderdeel van, dat is expliciet op scholen gericht.

Geinterviewde 1

Het grappige is dat juist die andere het niet gehaald hebben. Vuurwerkvrije zones, iets dan wel van boven opgelegd wordt, heeft het bijvoorbeeld niet gehaald.

Geinterviewde 2

Er zijn een paar dingen niet helemaal perfect gegaan. Je moet het ook zo zien, je vroeg hoe vind je het democratische proces tot nu toe, het is heel duidelijk een experiment. Het loopt echt niet vanzelf. Er moet hier en daar bijgestuurd worden, er vallen hier en daar mensen af, mensen raken gedemotiveerd of gefrustreerd. Maar het is wel zo dat we op die 11de november (datum burger besluit, MH) heel blij zaten te wezen met z'n allen. Toen had iedereen toch wel zoiets van "we zijn wel blij dat dit gebeurd is".

Voorbeeld van iets wat anders moet in het vervolg: wat er gebeurt is, is dat 6 werkgroepen een plan gemaakt hebben. Er waren eerste 8 of 10 werkgroepen, er zijn er een paar een zachte dood gestorven, sommigen hebben zich aangesloten bij andere werkgroepen. Op die dag, 11 november, werden de plannen gepresenteerd aan 3 verschillende panels. Er was een burgerpanel, een politiek panel met raadsleden en een panel met professionals (HALT, politie, brandweer). Alle werkgroepen maakten een rondje langs die panels en die hadden ook de mogelijkheid om te 'schieten op de plannen'.

Wat er gebeurde, dat waren niet de mensen die later gingen stemmen. De mensen die later gingen stemmen waren vooral de mensen die zelf in de werkgroepen zaten, maar die hadden dus niet de tijd om naar elkaars verhaal te gaan luisteren. En je had elkaars verhaal al wel gehoord, maar alleen in grote lijnen. Het stond ook wel op de website, maar wie gaat er nou zo'n heel plan lezen?

Er dus een plan aangenomen wat heel ver uitgewerkt was, maar wat dus door bijna niemand die daar ging stemmen helemaal was gelezen. Maar degenen die het hebben geschreven staan er nu wel op dat het naar de letter wordt uitgevoerd. Daar hebben zij op zich gelijk in, maar dat is wel een lacune in het proces geweest.

Geinterviewde 1

Plus de tijd factor. Ik vind dat we eerder hadden kunnen beginnen. In juni hadden we de allereerste bijeenkomst en de uitvoering moest al in hetzelfde jaar. Dat was krap, zeker met de zomervakantie erbij.

Geinterviewde 2

Het is redelijk gelukt, vooral vanwege de inzet van de personen van de werkgroepen en met deskundigen erbij. We mochten wat mensen inhuren, daar was wat geld voor beschikbaar om zaken uit te voeren. Er is een campagne geweest, er is een beeld van 'Enschede viert Oud en Nieuw', het heeft ook al langs de wegen gestaan met borden enzo. Dat wilden we ook graag, want voor je het weet zakt zo iets weg. Mensen moeten wel het gevoel hebben van 'Oja, dat herkennen we'.

Kitty Boersma

Stel, er wordt nog een keer een G1000 gehouden, wat zou er verbeterd kunnen worden vanuit de G1000 zelf of vanuit de gemeente?

Geinterviewde 1

De G1000 is ingehuurd door de gemeente, de grote les is dat men eerder moet beginnen. Het vraagt veel van de mensen, en je weet zelf hoe zo'n proces gaat. De ene keer schiet je lekker op en een ander moment gaat het heel traag. Om zorgvuldig te zijn moet je wel de tijd hebben. Ik ben wel eens bang geweest dat het (tekort aan tijd) ten koste zou gaan van de zorgvuldigheid. Hoewel ik daar achteraf wel anders tegenaan kijk, voor voor voorlichting.

Geinterviewde 2

De groep van de vuurwerkvrije zones, zij hadden een zeer doordacht plan, dat is maar een beetje uitgevoerd, maar helaas op zo'n manier dat het door bijna niemand is opgepikt. En een van de deelnemers uit die werkgroep vind dat dus een soort anti-reclame voor hun plan. Ik weet niet of dat ook zo is, maar ik snap dat punt wel. Hij had echt zo iets van 'doe het goed of doe het niet'. Ik had meer zo iets van 'maak een begin en dan bouwen het we uit'. Maar wij hadden wel een heel ander soort plan.

[...]

Geinterviewde 2

Wat er wel anders moet, er moet veel meer transparantie zijn. Ik weet wel dat ze hebben geprobeerd heel transparant te zijn.

Ties Bolding

'Ze' is in dit geval de gemeente?

Geinterviewde 2

De gemeente bedoel ik, maar ook de G1000, zij (de G1000) hadden dat moeten zien, want die doen vaker dit soort trajecten. De gemeente heeft z'n best gedaan, daar ben ik van overtuigd. Alleen de gemeente heeft geen flauw idee hoe je met de burger moet communiceren. Dat wordt wel pijnlijk duidelijk bij zoiets, dat je denk 'jongens, jongens wat staan jullie ver af van de bevolking'.

Geinterviewde 1

En dan hebben we het dus over de gemeente, he.

Geinterviewde 2

Het is dus wel heel belangrijk dat ze dit soort dingen doen en ik weet ook zeker dat ze hun best hebben gedaan en zich ingezet hebben om het zo goed mogelijk te doen. En dan nog zag je gewoon: dit had beter gecommuniceerd kunnen worden, dat had beter gecommuniceerd kunnen worden. Bijvoorbeeld: ze hadden zelf het hele traject al in hun hoofd, maar wij kregen telkens maar hele kleine stapjes te horen. Waardoor je op een gegeven moment een soort gevoel had dat je in een soort val gelokt was. Zo van 'o nou zit ik in deze werkgroep. Werkgroep? Maar ik moest toch gewoon meedenken. O nu moeten we aan het werk iedere maand'?

Nu met de monitorgroep hebben we iets meer zelf in de hand, omdat we weten hoe het werkt. Nu hebben we ook soms van 'oké, tot hier en niet verder'. Er zijn wel een boel mensen afgehaakt, maar dat komt ook omdat de bevolking ongelooflijk wantrouwig is tegenover de gemeente. Er zijn veel mensen afgehaakt omdat ze zeiden: "jullie hebben het toch allang in kunnen en kruiken, wij zitten hier toch maar voor de grap, hier laat ik me niet voor gebruiken". Dat soort dingen waren er ook veel.

Mijn persoonlijke drijfveer was ook die kloof, om die te verkleinen.

Ties Bolding

Wat kan er aan de kloof [tussen burger en overheid] gedaan worden, aan het niet op een lijn zitten?

Geinterviewde 2

Ik denk dat wat Enschede aan het doen goed is. Waar ze wel heel erg voor moeten waken, wat de gemeente absoluut niet moet doen, is iets wat in gang is gezet weer afbreken. Als het nieuwe college bijvoorbeeld nu zou zeggen "ja, die stadsdialoog, we houden er mee op, dat gaat we niet nog een keer doen"

Geinterviewde 1

Dan stop ik meteen!

Geinterviewde 2

Dan zouden we twee stappen vooruit hebben, maar gaan we meteen tien stappen achteruit in vertrouwen. Dat kon je ook zin in de gegevens die F. heeft verzameld, mensen zijn heel positief over het proces. Vooral ook vanuit de insteek: wat leuk dat een keer mee mogen praten. Mensen willen dat graag.

Geinterviewde 1

Het grote verschil is ook, ik ben een stukje ouder dan het gemiddelde, en ik ben dus nog een product van de jaren '60. Daarin ben ik tig keer de straat op gegaan, demonstreren. Dat heb ik daarna nooit meer meegemaakt. Ik heb dat wel eens gemist, dat mensen zo weinig nog de barricaden op willen gaan.

Geinterviewde 2

Dat is iets, en ik stoor me daar verschrikkelijk aan, dat mensen tegenwoordig - maar zo zijn ze ook gemaakt, ook bewust door de politiek - ze zijn consument. En ze moeten zich realiseren dat ze burgers zijn en dat democratie een werkwoord is. En dat je daar aan moet werken met z'n allen. En dat je niet kan zeggen van, ach weetje, ik ga een keer in de vier jaar en hokje rood kleuren - of ik ga niet eens - en bekijk het verder maar.

Mensen zouden zich moeten realiseren dat democratie van ons allemaal is, en ze moeten zich ook weer gaan realiseren dat de macht bij de burger licht! En niet daar in het stadhuis of in de Tweede Kamer. Ja, dat is de afvaardiging, prima. Maar de burgers bepalen en die notie is zo erg van de burgers afgedwaald.

[..]

Ties Bolding

Ik heb ook wel het gevoel dat je voor gek aangezien wordt als je tegen de overheid in zou gaan.

Geinterviewde 1

Dat was wel even anders in het verleden, met de bezetting van het maagdenhuis.

Geinterviewde 2

Daar is een heel leuk boekje over: Eva Rovers - Praktivisme. Zij heeft allerlei voorbeelden hoe je als burger, als gewoon mens, echt wel iets kan bereiken zonder direct activist of terrorist te worden.

Kitty Boersma

We willen graag bespreken hoe jullie de G1000 principes hebben ervaren, als hinderend of positief.

Het eerste principe: heeft u de G100 als onafhankelijk organisatie ervaren? Onafhankelijkheid is namelijk een van de speerpunten.

Geinterviewde 2

Dat vind ik moeilijk om te zeggen, in het begin was mij niet eens duidelijk wie er van de G1000 was en wie van de gemeente. Dat is een van die dingen, wat transparantie betreft, maak dat soort dingen ook

duidelijk. Dat vind ik lastig om te zeggen. Maar ik geloof wel dat de G1000 behoorlijk onafhankelijk was. Daar moet ik wel bij zeggen, dat ik snel geneigd ben in het positieve te geloven.

Geinterviewde 1

Ik vond het wel van begin af aan 'een kunstje'. Het stond allemaal vast, het is een raamwerk, daar moet je binnen passen. Dat was mijn ervaring. Ik ben af en toe wel geschrokken, van 'Wat? Maar ik zie wel wat er gebeurt'. Ik ben iemand die wel graag wat structureel werkt en wat meer verder kijkt dan dat gedeelte. Ik heb me laten meevoeren - en dat is goed uitgekapt. Maar ik kan me voorstellen dat er mensen bij waren die zeiden "ben je gek, dat doe ik een keer en niet weer".

[..]

Ties Bolding

Hebben jullie eigenlijk evaluatiegesprekken met de G1000 gehad?

Geinterviewde 2

Wij niet. Verder weet ik het zo niet meer of de gemeente dat wel heeft gehad.

Geinterviewde 1

Eigenlijk had ik dat wel willen hebben.

Kitty Boersma

Het volgende speerpunt is openheid. Het idee hierachter is dat de uitkomst niet op voorhand vastligt, zowel vanuit de gemeente als vanuit de G1000 is er geen bepaalde voorkeur.

Geinterviewde 2

Dat was zo.

Geinterviewde 1

Dat vind ik ook.

Geinterviewde 2

Het kwam puur vanuit de mensen. Daar had de G1000 ook een goede methodiek voor, om dat te waarborgen. Het had transparanter moeten, zie eerdere antwoorden.

Kitty Boersma

Het volgende G1000-principe is waardigheid. Het idee hierachter is dat deelnemers aan de G1000 openstaan voor andermans ideeën en erkennen dat anderen andere ideeën kunnen hebben. Ze gaan hierover open met elkaar in gesprek. Hebben jullie dit ook zo ervaren?

Geinterviewde 1

Ja, hier werd vooraf ook uitgebreid aandacht aan besteed. Toch is het niet bij iedereen gelukt, want er waren heftige dingen. Af en toe moesten mensen wel tot de orde worden geroepen.

Geinterviewde 2

Er was een regel van tevoren: je vertelt je mening, maar je gaat niet direct in discussie. Er waren een paar van dat soort regels, dat hielp heel goed [bij die eerste bijeenkomst in de sporthal]. Maar later toen men samen in de werkgroep zat, was de G1000 niet meer aanwezig. Er was wel bij iedere bijeenkomst iemand van de gemeente, maar die was meer faciliterend, die had niet de rol om te zorgen dat het goed verliep. Toen waren er hier en daar wel wat pittige discussie. Aan de andere kant is dit natuurlijk ook wel nodig, je moet wel bereid zijn om af en toe de discussie aan te gaan. Die moet je dan wel op een goede manier voeren.

Ties Bolding

Van tevoren is hier door de G1000 aandacht aan besteedt?

Geinterviewde 2

Ja, heel nadrukkelijk. Voor dat ze begonnen - we zaten allemaal met z'n vieren aan tafels - voordat je begon werden er drie spelregels gegeven: iedereen komt aan het woord, en dat soort regels.

Kitty Boersma

Het volgende principe is: optimisme. Met als idee dat de deelnemers niet negatief moeten gaan denken, maar constructief naar een oplossing moeten werken. Hebben jullie dit ook zo ervaren?

Geinterviewde 2

De pessimisten haakten snel af. De mensen die steeds doorgingen, bij de tweede bijeenkomst waren maar 100 mensen en dat vind ik er toch best veel.

Ties Bolding

Hoe ervaren jullie de begeleiding van de G1000 in het optimisme? Het gaat natuurlijk om de deelnemers, maar het zit 'm er ook in hoe het gebracht wordt.

Geinterviewde 2

Nee, nee. De G1000 was puur van het proces.

Geinterviewde 1

Dat bedoel ik met 'dat kunstje': dit is de procedure en daar houden we ons aan.

Geinterviewde 2

Ze (de G1000) waren ook totaal neutraal.

Kitty Boersma

Het volgende punt is: diversiteit. Was dat aanwezig in de G1000?

Geinterviewde 2

Jawel, zeker wel. Je ziet wel uiteindelijk, nu er nog weinig mensen zijn overgebleven in het proces, daar zit niet meer zoveel diversiteit in.

Geinterviewde 1

Allochtonen waren bijvoorbeeld erg slecht vertegenwoordigd. Van begin af aan al wel, vind ik.

Geinterviewde 2

Alle lagen van de bevolking, mannen - vrouwen, jong - oud, dat was allemaal wel aanwezig. Etniciteit, de diversiteit daarin viel tegen.

Kitty Boersma

Hebben jullie een idee dat de aanwezige diversiteit een positief effect heeft gehad?

Geinterviewde 2

Ja, want wat mij heel erg opviel was dat mensen, en dan heb ik het ook over diversiteit in meningen, bij de eerste gesprekken aan tafel met een totaal verschillende visie tegenover elkaar zaten. De scherpe randjes gingen direct van de gesprekken af toen ze elkaar vertelden waarom ze het zo belangrijk vonden.

Geinterviewde 1

De regels waar mensen zich aan moesten houden, hielpen ook in de gesprekken.

Geinterviewde 2

Die diversiteit is wel absoluut nodig om ergens toe te komen wat ergens op slaat voor de hele bevolking. Dat moet, anders heeft het geen zin.

Kitty Boersma

De principes die we hebben zijn gebaseerd op G1000 België, op de crisis in België waaruit het is ontstaan. Ik ben daarom zoekende hoe dit toegepast kan worden op de G1000 Enschede.

In hoeverre vonden jullie dat de G1000 een soort van tegenwicht/helpende hand biedt aan de gemeente Enschede?

Geinterviewde 2

Ik heb tegen de burgemeester gezegd, volgens mij in de nieuwjaarsbijeenkomst: volgens mij kunnen we dit de volgende keer wel zelf. En daar was hij het mee eens. De G1000 was geschikt als neutrale partij in dit proces.

Geinterviewde 1

Toch, het kunstje zelf moet je wel beheersen.

Ties Bolding

Hebben jullie het idee dat de gemeente nodig is geweest in het proces?

Geinterviewde 2

Wie moet anders dan het initiatief nemen? Als groep burgers zou je dit kunnen doen, maar ja.

Geinterviewde 1

Zij zijn wel opdrachtgever, zij moeten dat proces wel bewaken. Alleen al vanwege de financiën. De inbreng van de gemeente vond ik af en toe ook wel irritant. Vooral van een bepaald persoon.

Ties Bolding

In welk welke zin was dit dan irritant?

Geinterviewde 1

Hij bemoeide zich teveel met dingen. Hij had overal een mening over, af en toe moest ik vechten om wat te mogen zeggen. Zo dominant was hij. En toen dacht ik: wacht even, het gaat niet om de gemeente, het gaat om ons. Hij had direct ons voorrang moeten geven, in dit geval mij.

Geinterviewde 2

De mensen die er van de gemeente bij zaten, zouden alleen faciliterend zijn, maar het was ook zijn vakgebied. Hij is er vanuit zijn werk ook mee bezig, met vuurwerk en oud en nieuw. Hij had dus ook wel heer erg de neiging om mee te praten.

Geinterviewde 1

Ik vond zijn stempel iets te groot. Het was nou ook weer niet zo dat ik hem weg wilde hebben.

Geinterviewde 2

Ik vond het juist ook wel weer fijn om er iemand van de gemeente bij te hebben. Zo wisten we bijvoorbeeld dat er ook welke week binnen de gemeente een overleg was over de hele stadsdialoog.

Geinterviewde 1

Dat vond ik ook, maar het ging over de inhoud. Hij ging heel gauw in zijn eigen patroon verder. Dat heeft verder het proces niet verstoord, denk ik. We hebben wel genoeg autoriteit gehad om te zeggen: dit is ons plan en zo wordt het.

Ties Bolding

Denken jullie dat de G1000 hier anders op had moeten inspelen?

Geinterviewde 2

Nee, ik heb vernomen dat de andere mensen puur faciliterend waren en niet hun mening hebben gegeven. Dit persoon was daarin wel een uitzondering.

[..]

Ties Bolding

Een van de punten van de G1000 is: dynamiek. Wat ze zelf erover zeggen is 'als grootste deliberatief proces in Europa ooit kan de G1000 de belangstelling en de verwondering van de buitenwereld wekken en de inwoners een nieuw gevoel van dynamiek verlenen'.

Geinterviewde 2

De term G1000 is eigenlijk bij niemand bekend. Zij hebben hun methodiek toegepast en dit op een hele neutrale manier gedaan en daarmee waren ze eigenlijk bijna onzichtbaar. Dat wil niet zeggen dat ze het helemaal niet goed hebben gedaan, ze hebben het juist heel goed gedaan en is het juist de bedoeling dat ze onzichtbaar zijn. Maar ik denk dat er bijna niemand in Enschede die niet heeft meegedaan weet wat de G1000 is.

Ties Bolding

Denken jullie dat dergelijke processen mogelijk zijn zonder de inmenging van de G1000?

Geinterviewde 2

Dat denk ik wel.

Geinterviewde 1

Jij (1) bent daar wat stelliger in, ik weet het niet zo goed. Ik vond het kunstje zodanig, mensen bij de les houden, autoriteit hebben om het goed te laten verlopen, ik denk niet dat ik dat zomaar zou kunnen.

Geinterviewde 2

Ik denk dat het wel kan, maar je moet een clubje mensen bij elkaar hebben en een goed plan hebben.

Geinterviewde 1

Maar eigenlijk zeg je daarmee hetzelfde als ik.

Geinterviewde 2

Ja, maar ik denk wel dat het kan zonder een zo'n organisatie die daarvoor door Europa reist.

Geinterviewde 1

Ik heb me wel op verschillende momenten laten verrassen door wat er gebeurde - ook niet altijd positief. Maar ik had dat niet zelf kunnen bedenken.

Geinterviewde 2

Je moet het inderdaad wel eerst zelf meemaken.

Kitty Boersma

Als er nog een G1000-initiatief zou komen, zouden jullie dan nog een keer meedoen?

Geinterviewde 1 & 2

Jazeker!

[...]

Ties Bolding

Een volgende principe is opportuniteit: De crisis is een kans. Om de democratie een nieuw elan te verlenen. Om burgers te betrekken bij de vernieuwing van hun democratie. En om politici de betrokkenheid en prioriteiten van de burgers te doen kennen..

Geinterviewde 2

En andersom. Ik denk dat dat in twee richtingen iets oplevert. Ik had echt het gevoel toen we die 11de november (bijeenkomst ondertekenen burgerbesluit) en de burgemeester die vergadering voorzat, met een paar ambtenaren naast zich, en hij deed dat op een manier waarop hij dat tijdens een raadsvergadering ook doet, dat mensen ook wel het gevoel hadden iets beter te snappen hoe het bij de gemeente werkt. En dat je ook meteen, want onbekend maakt onbemend, zo gauw je elkaar leert kennen heb je ook wat meer gevoel voor elkaar en wat meer begrip. En ik denk dus dat dat niet alleen geldt van de gemeente naar de burgers, maar ook andersom.

Geinterviewde 1

Het werkt wel drempelverlagend, maar je kan natuurlijk ook gewoon zo'n raadszaal instappen.

Geinterviewde 2

Maar hoeveel mensen doen dat nou? Die drempel is hoog.

Geinterviewde 1

De belangen zijn ook anders. Om het even heel zwart wit te zeggen: mijn enige belang is dat mijn pensioen op orde blijft. Dat is anders.

Geinterviewde 2

Jawel, maar toch denk ik dat, want dat zag je ook gebeuren, dat zodra je meer begrip krijgt voor de gemeente en hoe de gemeente haar werk doet, dat mensen ook begrip gaan krijgen voor keuzes die worden gemaakt. Ook als dit niet per se hun keuzes zouden zijn. Dat zag je ook aan de mensen wiens plan niet was aangenomen, maar die wel toch met enthousiasme nu bij die monitorgroep zitten.

Geinterviewde 1

Ik zit ook wel even te denken aan de mensen die toch wat gefrustreerd zijn.

Geinterviewde 2

Achteraf hadden we ook gewoon alle plannen moeten aannemen, maar er was ons van tevoren gezegd dat we moesten kiezen, want er was niet overal geld voor.

Ties Bolding

Denken jullie dat, dat begrip er bij elke burger zou kunnen zijn?

Geinterviewde 2

Nee, er zijn altijd mensen die.. nee. Je moet wel enige mate buiten je eigen kleine wereldje kunnen kijken.

Geinterviewde 1

Bewust stemmen bijvoorbeeld. Dat je je verdiept hebt in meerdere programma's.

Geinterviewde 2

Ik denk wel dat je de burger kan trainen, juist door dit soort dingen en dan ook met kleine stapjes. Niet meteen dus een nationaal referendum over Oekraïne, dat is een veel te grote stap. Maar met kleine stapjes mensen trainen om iets verder te kijken dan hun neus lang is en iets meer te snappen ook van hun eigen rol in de maatschappij.

Geinterviewde 1

We hebben een opkomstplicht gehad, dat is nog niet eens zo heel lang geleden. Toen was het echt niet beter. [...]

Geinterviewde 2

Je kan mensen inderdaad ook weer niet dwingen om zich te interesseren. Dat moet je anders doen, door bijvoorbeeld mensen inspraak te geven. En mensen het gevoel te geven dat ze gehoord worden.

Kitty Boersma

Denken jullie dat de G1000 succesvoller zou zijn als er meer burgers aan mee zouden doen? Zouden de uitkomsten effectiever, diverser zijn? Of zou de gemeente meer horen als er meer deelnemers zijn?

Geinterviewde 1

Ik denk niet dat het qua uitkomst heel veel anders zou zijn, want je blijft zitten met een groepje mensen dat gemotiveerd is en mee doet. En al die anderen, of je er daar nou honderden of duizenden van hebt, dat maakt volgens mij niet zoveel uit.

Kitty Boersma

En wat 2 net noemde, dat de burgers meer leren over hoe de gemeente werkt, hoe beslissingen genomen worden. Zou een hoger aantal deelnemers daar meer invloed op hebben?

Geinterviewde 2

Ja, hoe meer mensen er meedoen en mee blijven doen. Maar er vallen heel veel mensen af uit frustratie, dan bereik je dus het tegenovergestelde. Je kan dus meer bereiken een klein groepje mensen die enthousiast zijn, dan met een heleboel mensen waar er maar een paar van over blijven.

Kitty Boersma

Denken jullie dat er een manier zou zijn om meer mensen enthousiast te maken om mee te doen?

Geinterviewde 1

In deze internettijd?

Geinterviewde 2

Ja, dit was een groot experiment nog steeds en we leren iedere keer weer hoe het beter kan. Bijvoorbeeld die transparantie en een paar dingen die we nog meer hebben genoemd. Het kan beter. En ik denk ook door herhaling. Als je dit een keer doet denken mensen ook: oh, de gemeente wilde een keer een kluitje gooien naar de burgers. Als dit een terugkerend thema wordt, wat nu bijvoorbeeld de bedoeling is in Enschede is om een 'Enschede akkoord' te maken. Men wil, de gemeenteraad wil dat graag, het is iets anders dan het bestuurlijk akkoord. [...]

Ties Bolding

Een hele brede vraag: in hoeverre zijn jullie tevreden met de uitkomst van de stadsdialoog.

Geinterviewde 1

Wij hebben wel mazzel gehad met de werkgroep waar we in zaten. Die was zo breed, dat we alle kanten op konden. We konden ook vrij snel speerpunten realiseren. Er had wel meer gekund.

Geinterviewde 2

Ik ben wel tevreden, ik had aan de andere kant wel de verwachting dat de gemeente het zelf meer zou oppakken. Dat was ook wel zo'n transparantie-dingetje, pas gaandeweg bleek dat er helemaal geen geld was. We werden dus gevraagd allerlei plannen te maken, maar dat moest dan wel binnen de bestuurlijke kaders. Die bestuurlijke kaders waren financiële kaders, wettelijke kaders en kaders van de professionals (hulpdiensten). En toen vroegen we op een gegeven moment: wat is dan het financiële kader, nou er was dus geen geld. Dan zit je dus al maanden plannen te maken en dat voelt dan toch een beetje lullig.

Ties Bolding

Het was beter geweest als dit van tevoren was gezegd?

Geinterviewde 2

Dat sowieso. En eigenlijk als je zoiets gaat doen moet je zorgen dat er budget is en dat er mensen zijn die het kunnen gaan uitvoeren. Dat je niet later nog moet zeggen: zo, jullie hebben plannen gemaakt, nu moet je ze ook nog zelf gaan uitvoeren. Daar is wel iets voor te zeggen (het zelf doen), we hebben bijvoorbeeld met onze werkgroep gezegd: het moet een campagne zijn van burgers voor burgers. Dus het moet ook niet door de gemeente worden overgenomen, we willen wel ons zegje blijven doen.

einde interview